

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1032

B.A./B.Sc. 1st Semester

POLITICAL SCIENCE

(Principles of Political Science)

Gndupapers.com

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

•Note :—Section A: Attempt any **eight** questions, answer to each question should be approximately of **50** words. Each question carries **2** marks.

Section B: Attempt any **six** questions in all by selecting at least **one** question from each Unit. Each question carries **14** marks.

SECTION—A

1. "Political Science is not a science." Explain in brief.
2. Any two major difference between political science and economics.
3. Define State.
4. Locke's views on 'Natural Rights'.

5. Explain the Marx's principle of class struggle.
6. What do you mean by 'welfare state' ?
7. What do you mean by voting behaviour ?
8. What do you mean by political sovereignty ?
9. Distinct between De-jure and De-facto sovereignty.
10. Define liberalism.

SECTION—B

UNIT—I

1. Discuss the meaning and nature of Political Science.
2. Discuss the relationship between History and Political Science.

UNIT—II

3. Discuss the essential elements of the State.
4. Critically evaluate the evolutionary theory of the origin of the State.

UNIT—III

5. Explain the characteristics of the Gandhian Ideal State.
6. What functions a welfare State has to perform in these days ?

Gndupapers.com

UNIT-IV

7. Critically evaluate the pluralist theory of Sovereignty.
8. Discuss the main determinants of voting behaviour.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਓ : ਕੋਈ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ ਅ : ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. “ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਗਿਆਨ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।” ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਮੱਖ ਅੰਤਰ।
3. ਰਾਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
4. ‘ਕੁਦਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ’ ਬਾਰੇ ਲੌਕ (Lock) ਦੇ ਵਿਚਾਰ।
5. ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਵਰਗ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. ‘ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ’ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ?

7. ਵੋਟਿੰਗ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹ ?
8. ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
9. ਡੀ-ਜਊਰ (De-jure) ਅਤੇ ਡੀ-ਫੈਕਟੋ (De-facto) ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ।
10. ਉਦਾਰਵਾਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਅ

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।
2. ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. ਰਾਜ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਗਾਂਧੀਵਾਦੀ ਆਦਰਸ਼ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. ਅੱਜਕੱਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨੇ ਹਨ ?

Gndupapers.com

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਬਹੁਲਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
8. ਵੋਟਿੰਗ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਰਧਾਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਕ : ਕੋਈ ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਤਿਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉਤਰ ਲਗਭਗ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਦੋ। ਪ੍ਰਤਿਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 2 ਅੰਕ ਹੈ।

ਭਾਗ ਖ : ਪ੍ਰਤਿਯੇਕ ਯੂਨਿਟ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਚਯਨ ਕਰਤੇ ਹੁਏ ਕੋਈ ਛ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਤਿਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 14 ਅੰਕ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਕ

1. "ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਜ਼ਾਨ ਏਕ ਵਿਜ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਸੰਖਿਪਤ ਮੇਂ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ।
2. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਜ਼ਾਨ ਔਰ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਕੇ ਬੀਚ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁਖ ਅੰਤਰ।
3. ਰਾਜਯ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਂ।
4. 'ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰ' ਪਰ ਲੌਕ (Lock) ਕੇ ਵਿਚਾਰ।
5. ਵਰਗ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੇ ਮਾਕਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ।
6. ਕਲਯਾਨਕਾਰੀ ਰਾਜਯ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ ?

7. मतदान के व्यवहार से आपका क्या अभिप्राय है ?
8. राजनीतिक संप्रभुता से आपका क्या अभिप्राय है ?
9. डी-ज्युर (De-jure) और डी-फैक्टो (De-facto) संप्रभुता के बीच अंतर।
10. उदारवाद को परिभाषित करें।

भाग—ख

यूनिट-I

1. राजनीतिक विज्ञान के अर्थ और प्रकृति पर चर्चा करें।
2. इतिहास और राजनीतिक विज्ञान के बीच संबंधों पर चर्चा करें।

Gndupapers.com

यूनिट-II

3. राज्य के आवश्यक तत्वों पर चर्चा करें।
4. राज्य की उत्पत्ति के विकासवादी सिद्धांत का आलोचनात्मक मूल्यांकन करें।

यूनिट-III

5. गांधीवादी आदर्श राज्य की विशेषताओं की व्याख्या करो।
6. आजकल के दिनों में कल्याणकारी राज्य को कौनसे कार्य करने हैं ?

यूनिट-IV

7. संप्रभुता के बहुलवादी सिद्धांत का आलोचनात्मक मूल्यांकन करें।
8. मतदान व्यवहार के मुख्य निर्धारकों पर चर्चा करें।